

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

"04" 09 2017 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

СОЛЬФЕДЖІО

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Освітня програма: 025.00.03 Інструментальне виконавство

Спеціалізації: *Фортепіано;*

Оркестрові струнні, народні, духові, ударні інструменти.

Інститут мистецтв
2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова. Заступник
директора з науково-методичної та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма Сольфеджіо для студентів галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 025 Музичне мистецтво, освітньої програми: 025.00.03 Інструментальне виконавство, спеціалізації: Фортепіано; Оркестрові струнні, народні, духові, ударні інструменти.

Розробник: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Протокол від «29» серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва

(Олексюк О.М.)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

"___" _____ 2017 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

СОЛЬФЕДЖІО

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
Спеціальність: 025 Музичне мистецтво
Освітній рівень: перший (бакалаврський)
Освітня програма: 025.00.03 Інструментальне виконавство
Спеціалізації: Фортепіано;
Оркестрові струнні, народні, духові, ударні інструменти.

Інститут мистецтв
2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова. Заступник
 директора з науково-методичної
 та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма Сольфеджіо для студентів галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 025 Музичне мистецтво, освітньої програми: 025.00.03 Інструментальне виконавство, спеціалізації: Фортепіано; Оркестрові струнні, народні, духові, ударні інструменти.

Розробник: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Протокол від «29» серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва

_____ (Олексюк О.М.)

©_____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

Зміст

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма.....	8
• <i>Змістовий модуль I.</i> Діатоніка.....	8
• <i>Змістовий модуль II.</i> Інтервали та акордика діатоніки.....	11
IV. Навчально-методична карта дисципліни.....	14
V. Завдання для самостійної роботи студента.....	15
VI. Система поточного та підсумкового контролю.....	17
VII. Методи навчання та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	21
VIII. Методичне забезпечення курсу.....	21
IX. Рекомендована література.....	21
а) Основна.....	21
б) Додаткова.....	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс “Сольфеджіо” є одним з найважливіших в ході підготовки музиканта-професіонала, інструменталіста – виконавця. Він займає чільне місце серед музично-теоретичних дисциплін. Це практична дисципліна, яка охоплює певну систему інтонаційних і слухових умінь та навичок, необхідних для формування музиканта будь-якої спеціальності.

Зміст курсу спрямований на системний, методичний розвиток музичних здібностей студентів: мелодичного, тембрового, ладового, гармонічного, поліфонічного слуху, метро-ритмічного відчуття, музичної пам'яті, музично-слухових уявлень, тобто музично-слухового досвіду. Сольфеджіо сприяє розвитку цих якостей за допомогою цілеспрямованого впливу на слух системою особливих форм завдань і вправ.

Мета курсу: формування вільної слухової орієнтації в музичному матеріалі, уміння слухати та сприймати музику в усіх її компонентах.

Завдання курсу:

- формування у студентів навичок точного інтонування та визначення на слух елементів музичної мови;
- формування навички вільного читання з аркуша (з урахуванням чистого інтонування та метро-ритмічної точності) різних одноголосних музичних прикладів та середніх за складністю хорових партитур;
- розвиток внутрішнього слуху (вчити визначати стиль та характер музичного твору без програвання його на інструменті, визначати мелодичні та ладові особливості, гармонічну мову хорової партитури, її ладо тональні і темпові зміни, кульмінацію твору);
- домагатися від студентів ансамблю під час сольфеджування багатоголосних прикладів;
- домагатися осмисленого ставлення до структурної, ладо тональної та метро ритмічної будови музичного прикладу (привчати студентів в уяві аналізувати приклад, спираючись на теоретичні знання, розуміти мелодичний і гармонічний розвиток музичної думки, відмічати найбільш характерні інтонаційно-ритмічні та інші закономірності та особливості в прикладах з сольфеджування або слухового аналізу);
- формування навичок запису одноголосного та двоголосного диктанту.

Студенти повинні отримати знання про:

- основні засоби музичної виразності (метр, ритм, темп, розмір, акорд, інтервал та ін.)
- лад та його елементи, види ладів;
- інтервали та акорди в умовах діатоніки та хроматини.

Студенти повинні отримати вміння та навички:

- прочитати заркуша будь-який приклад в одноголоссі,двоголоссі,триголоссі, чотириголоссі;
- записати по слуху одноголосну мелодію чи двоголосний приклад;
- всі засоби музичної виразності аналізувати на слух.

Викладання курсу “Сольфеджіо” здійснюється в тісному зв’язку з вивченням таких музично-теоретичних дисциплін як гармонія, поліфонія, аналіз музичних творів, історія музики.

Вивчення курсу будується на прикладах світової та української класичної музики, творів сучасних українських та зарубіжних композиторів, народної української творчості, творів із шкільного та дошкільного репертуару.

Враховуючи, що на одному й тому ж курсі є студенти з різною музичною підготовкою, викладач повинен досягти вирівнювання їх музичних знань відповідно до вимог програми.

Основні форми роботи в курсі сольфеджіо: інтонаційні вправи, читання з аркушу музичний диктант та слуховий аналіз.

Курс завершується заліком у I семестрі.

У процесі вивчення курсу студент формує такі світоглядні, освітні та професійні **компетентності**:

світоглядну:

- наявність ціннісно-орієнтаційної позиції;

інформаційну:

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;

науково-дослідницьку:

- володіння науково-дослідними методами відповідно до фахового спрямування;

самоосвітню:

- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку;

фахову (музично-теоретичну):

- знання, розуміння і здатність застосовувати на практиці основні положення теорії музики, гармонії, поліфонії;
- здатність вільно читати з аркуша одноголосні та двоголосні приклади з урахуванням метро-ритмічних складнощів;
- здатність записати по слуху мелодію в будь-якому стилі та тональності;
- здатність осмислено виконати вправи різного спрямування в певній тональності;
- здатність по пам’яті відтворити певні засоби музичної виразності;
- здатність підбирання акомпанементу до заданої мелодії на фортепіано з використанням особливостей різних видів гармонії та фактури.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс	Напрямок, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i> Змістові модулі: <i>2 модулі</i> Загальний обсяг дисципліни на I курс – 60 годин: <i>1 семестр – 30 год.</i> <i>2 семестр – 30 год.</i> Тижневих годин: <i>1 семестр – 2 год.</i> <i>2 семестр – 2 год.</i>	Галузь знань: 02 Культура і мистецтво Спеціальність: 025 Музичне мистецтво Освітній рівень перший (бакалаврський)	Нормативна Рік підготовки: 1 Семестри: 1-2 Лабораторні заняття: <i>1 семестр – 14 год.</i> <i>2 семестр – 14 год.</i> Підсумковий контроль: <i>1 семестр – 2 год.</i> <i>2 семестр – 2 год.</i> Самостійна робота: <i>1 семестр – 14 год.</i> <i>2 семестр – 14 год.</i> 1 семестр – залік

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви розділів	Кількість годин				Форми контролю
		Разом	Лабораторних	Самостійна робота	Модульний контроль	
І курс І семестр Змістовий модуль І Діатоніка Заняття проводяться у навчальній лабораторії інформаційних технологій у музичному мистецтві						
1.1	Натуральні лади класичної музики	10	4	6		
1.2	Тональність. Тональності до 4 ключових знаків	8	4	4		
1.3	Діатонічні інтервали мажору і мінору	10	6	4		
	Модульний контроль	2			2	
Разом		30	14	14	2	ПМК (залік)
Змістовий модуль ІІ Інтервали та акордика діатоніки Заняття проводяться у навчальній лабораторії інформаційних технологій у музичному мистецтві						
2.1	Інтервали гармонічного мажору	11	6	5		
2.2	Інтервали гармонічного мінору	9	4	5		
2.3	Тризвуки та їх обернення натурального мажору та мінору	8	4	4		
	Модульний контроль	2			2	
Разом		30	14	14	2	
Всього на І семестр		60	28	28	4	

ІІІ. ПРОГРАМА

І курс, І семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

ДІАТОНІКА

Тема 1.1 Натуральні лади класичної музики (мажор, мінор) – 4 год.

Музичний стрій. Напрямок мелодичного руху. Мажор. Мінор. Гама. Стійкі та нестійкі звуки. Звукоряд. Тетрахорди. Прості розміри. Групування тривалостей у простих розмірах.

Лабораторне заняття (1 год.)

Мета: практична перевірка можливостей та виявлення характерних особливостей музичного слуху студентів до вступу до вищого навчального закладу.

Завдання

Виявити у студентів складові елементи музичного слуху

1. Відчуття ладового забарвлення мелодики.
2. Визначення напрямку руху мелодії.
3. Відчуття стійкості та нестійкості звуків у мелодичному русі.
4. Сприйняття метро-ритмічного малюнка
5. Здатність до інтонаційного відтворення мелодичних зворотів.

Лабораторне заняття (1 год.)

Мета: набуття навичок визначення, інтонування та запису варіантів натурального мажору та мінору, тетрахордів, стійких та нестійких ступенів ладу.

Завдання

1. Проінтонувати:
 - тетрахорди в межах чистої кварта;
 - гамами C-dur та a-moll, ступені (стійкі, нестійкі) за схемами.
2. Визначити на слух:
 - звукоряди натурального мажору та мінору;
 - ладовий нахил запропонованих фрагментах мелодій;
 - стійкі та нестійкі ступені у мелодичних зворотах.

Література основна : 8, 10, 11.

Література додаткова : 2, 3, 7.

Лабораторне заняття (2 год.)

Мета: набуття навичок визначення простих розмірів (2/4, ¾, 3/8), відпрацювання різних ритмічних групувань у поєднанні нот і пауз.

Завдання

1. Налаштування в ладотональності:
 - за камертоном, з подальшим доспівуванням звуків тонічного тризвуку;
 - від попередньої тональності;
2. Інтонувати:
 - звукоряди мажору і мінору та їх складові тетрахорди
 - звукоряди C-dur та a-moll натуральні в запропонованих викладачем розмірах з різноманітними ритмічними малюнками.
3. Сольфеджувати:
 - мелодії з різними видами ритмічних групувань нот і пауз.
4. Визначити на слух:
 - ладовий нахил народних, класичних та естрадних мелодій.

Література основна: 8, 10, 7.

Література додаткова : 1, 4.

Тема 1.2 Тональність. Тональності до чотирьох ключових знаків – 4 год.

Кварто-квінтове коло мажорних і мінорних тональностей. Ключові знаки.

Ладотональне транспонування.

Лабораторні заняття (4 год.)

Мета: набуття навичок визначення і відтворення звуків тоніки, тонічного тризвуку, транспонування мелодії в тональності до чотирьох ключових знаків, запис мелодичних фрагментів.

Завдання

1. Налаштування ладотональності:
 - за камертоном,
 - від попередньої тональності
2. Інтонувати:
 - мажорні та мінорні лади від будь-якого звуку;
 - почергово всі гами натурального мажору та мінору з різноманітними ритмічними малюнками;
 - стійкі звуки у будь-якій послідовності;
 - нестійкі звуки з розв'язанням
3. Сольфеджувати одноголосні вправи з аркуша (підручники, збірки дитячих пісень).
4. Записати диктант у вивчених тональностях у дводольному та тридольному метрі.

Література основна : 8, 10, 11.

Література додаткова : 4, 5.

Тема 1.3 Діатонічні інтервали мажору і мінору – 6 год.

Консонуючі та дисонуючі інтервали натурального мажору та мінору. Інтервали як засіб для створення музичного образу. Інтервали як співвідношення ступенів гами. Мелодичні та гармонічні інтервали.

Лабораторні заняття (3 год.)

Мета: набуття навичок визначення інтервалів на ступенях натурального мажору і мінору; Відпрацювання співу інтервалів в межах інтервалів в межах октави.

Завдання

1. Настройка в ладотональності:
 - за камертоном;
 - від попередньої тональності.
2. Інтонувати:
 - вгору та вниз всі чисті інтервали;
 - вгору та вниз всі малі інтервали;
 - вгору та вниз всі великі інтервали;
 - інтервали ланцюжком.
3. Сольфеджувати:
 - мелодії з різними видами інтервалів.
4. Визначати на слух:
 - мелодичні інтервали в різних регістрах;
 - гармонічні інтервали в різних регістрах;
5. Запис одноголосних диктантів в мажорі і мінорі.

Література основна : 8, 10 , 5.

Література додаткова : 1, 4.

Лабораторні заняття (3 год.)

Мета: Набуття навичок визначення інтервалів у мелодичному та гармонічному виді; транспонування мелодії на певні інтервали.

Завдання

1. Настройка в ладотональності:
 - за камертоном;
 - за тонічним тризвуком.
2. Інтонувати:
 - звукоряди натурального мажору і мінору з метро ритмічними ускладненнями;
 - ланцюжки інтервалів у зазначених тональностях;
 - тритони з розв'язанням від звуків “ре”, “фа”, “соль”.
3. Сольфеджувати:
 - одно і двоголосні вправи (визначити в них інтервали);
 - знайомі мелодії (транспонувати в зручні тональності).
4. Визначити на слух:

- ланцюжки інтервалів;
 - інтервали у двоголосному уривку з музичного твору.
6. Записати диктант:
- мелодії дитячої пісні.

Література основна : 8, 10, 11.

Література додаткова : 3, 4.

I курс, II семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ІНТЕРВАЛИ ТА АКОРДИКА ДІАТОНІКИ

Тема 2.1 Інтервали гармонічного мажору – 6 год.

Ладові дисонанси та їх розв'язання у мажорі. Характерні інтервали у мелодичному та гармонічному вигляді.

Лабораторні заняття (6 год.)

Мета: набуття навичок визначення інтервалів гармонічного мажору, спів характерних інтервалів з розв'язанням.

Завдання

1. Настройка в ладотональності:
 - за камертоном;
 - від попередньої тональності.
2. Інтонувати:
 - різновиди мажору з використанням різних варіантів ритмічного руху;
 - стійкі та нестійкі тони у різних інтонаційних комбінаціях;
 - ступені гармонічного мажору;
 - послідовності інтервалів гармонічного мажору.
3. Сольфеджувати:
 - одноголосні та двоголосні вправи з аркуша.
4. Визначити на слух:
 - характерні інтервали з розв'язанням;
 - ланцюжки інтервалів з використанням діатонічних та характерних інтервалів.
5. Запис диктантів:
 - ритмічних;
 - мелодичних (у гармонічних ладах)

Література основна : 8, 10, 11.

Література додаткова : 4, 5.

Тема 2.2 Інтервали гармонічного мінору – 4 год.

Ладові дисонанси та їх розв'язання у мінорі. Характерні інтервали у мелодичному та гармонічному вигляді.

Лабораторне заняття (4 год.)

Мета: набуття навичок визначення інтервалів гармонічного мінору, спів характерних інтервалів з розв'язанням.

Завдання

6. Настройка в ладотональності:
 - за камертоном;
 - від попередньої тональності.
7. Інтонувати:
 - різновиди мінору з використанням різних варіантів ритмічного руху;
 - стійкі та нестійкі тони у різних інтонаційних комбінаціях;
 - ступені гармонічного мінору;
 - послідовності інтервалів гармонічного мінору.
8. Сольфеджувати:
 - одноголосні та двоголосні вправи з аркуша.
9. Визначити на слух:
 - характерні інтервали з розв'язанням;
 - ланцюжки інтервалів з використанням діатонічних та характерних інтервалів.
10. Запис диктантів:
 - ритмічних;
 - мелодичних (у гармонічних ладах)

Література основна : 8, 9, 10.

Література додаткова : 1, 2.

Тема 2.3 Тризвуки та їх обернення натурального, мажору та мінору – 2 год.

Тризвуки: мажорний, мінорний, зменшений.
Обернення тризвуків. Фонізм акордів.

Лабораторні заняття (2 год.)

Мета: набуття навичок та інтонування тризвуків, їх обернень в натуральному мажорі та мінорі, відпрацювання прикладів з використанням зазначених акордів.

Завдання

1. Настройка в ладотональності.
2. Інтонувати:
 - звукоряди натурального мажору і мінору в різних ритмах;
 - ступені зазначених ладів;
 - інтервали натурального мажору і мінору за схемами;
 - мажорні і мінорні тризвуки та їх обернення в тональностях натурального мажору чи мінору мелодичного;
 - зменшений тризвук та його обернення з розв'язанням в тональності натурального мажору чи мінору;

- доспівати звук, якого не вистачає в акорді.
- 3. Сольфеджувати:
 - вправи з аркуша з визначенням в них різновидів тризвуків з оберненнями.
- 4. Визначити на слух:
 - різновиди мажору і мінору у музичних фрагментах
 - ланцюжки інтервалів натурального мажору і мінору;
 - ланцюжки тризвуків та їх обернення.
- 5. Записати одноголосний диктант, що включає мелодичний рух по тонах різних акордів.
- 6. Записати ритмічний диктант (знайома народна пісня)

Література основна : 8, 10, 11.

Література додаткова : 3, 4.

Лабораторне заняття (2 год.)

Мета: набуття навичок сприйняття багатоголосся акордового типу, визначення та інтонування акордів гармонічного мажору і мінору.

Завдання

1. Настройка в ладотональності.
2. Інтонувати:
 - різновиди мажору і мінору з використанням різних варіантів ритмічного руху;
 - стійкі і нестійкі тони в різних інтонаційних комбінаціях
 - ступені гармонічного мажору та мінору;
 - акордові послідовності (тризвуки з оберненнями).
3. Сольфеджувати:
 - одно та двоголосні вправи з аркуша;
 - канони (дво та триголосні).
4. Визначити на слух:
 - окремі діатонічні та характерні інтервали;
 - ланцюжки інтервалів;
 - окремі тризвуки та їх обернення;
 - ланцюжки акордів.
5. Записати одноголосний із складним метро-ритмом.

Література основна : 8,10,11.

Література додаткова : 1, 2, 7.

**IV. Навчально-методична карта дисципліни «Сольфеджіо» I курс
(змістовий модулі I-IV)**

Разом на I курс – 60 год., лабораторні – 28 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год.						
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	Діатоніка			Інтервали та акордика діатоніки		
Кількість балів за модуль	117 балів			117 балів		
Лабораторні	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3
Теми лабораторних робіт (всього 77 балів)	Натуральні лади класичної музики (1+10 балів)*2=22 бали	Тональність. Тональності до 4-х ключових знаків (1+10 балів)*2=22 бали	Діатонічні інтервали мажору та мінору (1+10 балів)*3=33 бали	Інтервали гармонічного мажору (1+10 балів)*3=33 бали	Інтервали гармонічного мінору (1+10 балів)*2=22 бали	Тризвуки та їх обернення натурального мажору та мінору ((1+10 балів)*2=22 бали
Самостійна робота (всього 15 балів)	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю (всього 25 балів)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		
Підсумковий контроль	I семестр – залік. Всього без заліку – 117 бали, коефіцієнт – 1,17					

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

I курс Змістовий модуль I. Діатоніка

№ зп	Тема	Зміст завдання	Години виконання, передбачений ТП	Література	Академічний контроль	Бали
1.1	Натуральні лади класичної музики	- Визначити в музичних творах з фаху напрямки руху мелодій, акценти, стійкі звуки. - Інтонувати: окремі ступені мажору та мінору. - Інтонувати: звукоряди C-dur та a-moll у різних ритмічних малюнках. - Ступені C-dur та a-moll за схемами. - Сольфеджувати: музичні приклади з підручників. - Проаналізувати лади та ритмічний малюнок у мелодіях з курсу вокалу.	6 год.	Л. о. 8, 10, 7. Л. д. 1, 4.	Письмове та усне опитування	5
1.2	Тональність. Тональності до 4 ключових знаків	- Інтонувати: гами до 4 ключових знаків в різних ритмах; ступені мажору та мінору в тональностях до 4 ключових знаків. - Сольфеджувати: одноголосні приклади з підручників. - Транспонувати мелодії диктантів на тон вгору та вниз.	4 год.	Л. о. 8, 10, 11. Л. д. 4, 5.	Письмове та усне опитування	5
1.3	Діатонічні інтервали мажору і мінору	- Інтонувати: гами мажору і мінору (до 4 ключових знаків) з різними ритмічними малюнками. - ступені мажору та мінору	4 год.	Л. о. 8, 10, 11. Л. д. 3, 4.	Письмове та усне опитування, МКР.	5

		заданих танольностях до 4 ключових знаків, ланцюжки інтервалів в мажорі та мінорі. Інтервали від першого ступеня В-dur: 3↑, 4↓, 6↑, 2↓, 4↑, 3↓, 5↑, 4↓. - Сольфеджувати: одноголосні приклади з підручників. - Проаналізувати мелодію твору з фаху. Виписати та позначити інтервали. - Проаналізувати інтервальний склад двоголосного прикладу.				
Змістовий модуль II. ІНТЕРВАЛИ ТА АКОРДИКА ДІАТОНІКИ						
2.1	Інтервали гармонічного мажору	- Інтонувати: всі гами натурального та гармонічного мажору до 4 знаків. Ступені натурального та гармонічного мажору і мінору Інтервали натурального та гармонічного мажору. - Сольфеджувати: одно – і двоголосні вправи з підручників. - Записати самодиктант. - Знайти в мелодіях творів з фаху приклади використання характерних інтервалів. Проспівати і розв'язати.	5 год.	Л. о. 8, 10, 11. Л. д. 4. 5.	Письмове та усне опитування	5
2.2	Інтервали гармонічного мінору	- Інтонувати: всі гами натурального та гармонічного мінору до 4 знаків. Ступені натурального та гармонічного мінору Інтервали натурального та гармонічного мінору. - Сольфеджувати: одно – і двоголосні вправи з підручників. - Записати самодиктант.	5 год.	Л. о. 8, 9, 10. Л. д. 1, 2.	Письмове та усне опитування	5

		- Знайти в мелодіях творів з фаху приклади використання характерних інтервалів. Проспівати і розв'язати.				
2.3	Тризвуки та їх обернення натурального мажору та мінору	- Інтонувати: звукоряди натурального мажору та мінору в простих та складних розмірах з ритмічними ускладненнями; ступені та інтервальні ланцюжки в зазначених ладах; Тризвуки та їх обернення (зменшений) з визначенням тональностей і розв'язанням від звуків. Акордові послідовності від звуків; - Сольфеджувати: одно- та двоголосні вправи з підручників. - Добрати другий голос до диктанту, використовуючи діатонічні та характерні інтервали.	4 год.	Л. о. 8, 10, 11. Л. д. 1, 2, 7.	Письмове та усне опитування, МКР.	5

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Сольфеджіо» оцінюються за модульно-рейтинговою системою в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблицях.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

1 семестр

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідання лабораторних занять	1	7	7
2.	Робота на лабораторних заняттях	10	7	70
3.	Модульні контрольні роботи	25	1	25
4.	Самостійна робота	5	3	15
Всього без підсумкового контролю		117		
Всього без підсумкового контролю з урахуванням коефіцієнта		100		

Коефіцієнт – 1,17

2 семестр

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідання лабораторних занять	1	7	7
2.	Робота на лабораторних заняттях	10	7	70
3.	Модульні контрольні роботи	25	1	25
4.	Самостійна робота	5	3	15
Всього без підсумкового контролю		117		
Всього без підсумкового контролю з урахуванням коефіцієнта		100		
Підсумковий рейтинговий бал		100		

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Лабораторні заняття	10
2.	Модульні контрольні роботи	25
3.	Самостійна робота	5
4.	Підсумкове тестування	10
5.	Екзамен	40
	Підсумковий рейтинговий бал	100

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; повідомлення, доповідь, реферат.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У таблиці представлено розподіл балів, що присвоюються бакалаврам упродовж вивчення дисципліни «Сольфеджіо».

Розподіл балів за темами

1 семестр

2 семестр

Модулі			Модульна контрольна робота ЗМ1				Модульна контрольна робота ЗМ2
Змістовий модуль 1 (лабораторні та самостійна робота)				Змістовий модуль 2 (лабораторні та самостійна робота)			
T1	T2	T3	25	T4	T5	T6	25
27	27	38		38	27	27	

Разом у першому семестрі 117 балів з урахуванням коефіцієнта

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної шкали, а підсумкова – як середня зважена оцінка.

Форми проміжного контролю визначаються кафедрою самостійно і чітко прописуються в робочій навчальній програмі.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка – в індивідуальному навчальному плані студента (ІНПС).

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗДІСНЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

1. За джерелом інформації:
 - Словесні: пояснення, розповідь, бесіда.
 - Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
 - Практичні: вправи, слуховий аналіз, читання з аркуша.
2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою, виконання індивідуальних навчальних проектів, творчі завдання.

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- Опорні схеми за темами.
- Навчальні посібники.
- Робоча навчальна програма.
- Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

IX. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алексеев Б. Гармоническое сольфеджио. – М., 1975.
2. Васильева К., Гиндина М., Фрейндлинг Г., Двухголосное сольфеджио. «Музыка» Ленинградское отд., 1980.
3. Драгомиров П. Сольфеджио. М., 1967.
4. Зебряк Т. Играем на уроках сольфеджио. М., 1986.
5. Калмыков Б., Фридкин Г. Сольфеджио. Часть 1, одноголосие. М., 1962.
6. Калмыков Б., Фридкин Г. Сольфеджио. Часть 2, двухголосие. М., 1973.
7. Калугина М., Халабузарь П. Воспитание творческих навыков на уроках сольфеджио. Методическое пособие для ДМШ. М., 1987.
8. Ладухин Н.М. Одноголосное сольфеджио. М., 1988.
9. Лицвенко И.Г. Курс многоголосного сольфеджио. Выпуск 1. М., 1971.
10. Островский А.Л., Соловьев С.Н., Шокин В.П. Сольфеджио. М., 1964.
11. Писаревський А. Сольфеджіо. Київ, 1963.

Додаткова література:

1. Афоніна О.С. Сольфеджіо (6-7кл.). К.: Мелосвіт, 2006.
2. Вахромеева Т.Н. Справочник по музыкальной грамоте и сольфеджио. М., 2004.
3. «Музыкальная энциклопедия» М., 1979
4. Рубец А. Одноголосное сольфеджио. М., 1981.
5. Серебряный М. Сольфеджіо на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки. Киев, «Музична Україна», 1987.
6. Способин И. Сольфеджіо – двухголосие и трехголосие. М., 1977.

7. Способин И. Элементарная теория музыки. М., 1985
8. Струве Г. Хоровое сольфеджио. М., 1979.
9. Ходоровська І.М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів/мультимедійний посібник. К., 2014.
10. Юсфин А. Сольфеджио на материале советской музыки. Л.-М., 1975.

Збірки музичних диктантів:

1. Агажанов А. Двухголосные диктанты. М., 1962.
2. Блинський Є., Олендарьов В. Музичний диктант. Київ, «Музична Україна», 1976.
3. Алексеев Б., Блюм Д. Систематический курс музыкального диктанта. Изд. 2-е, М., 1976.
4. Ладухин Н. Тысяча примеров музыкального диктанта. М., 1964.
5. Музыкальные диктанты для ДМШ, изд. 2-е. Сост. Ж.Металлиди и А.Перцовская. Ленинград, «Музыка», 1982.
6. Островский А.Л., Павлюченко С.А. Шокин В.П. Музыкальный диктант. Пособие для музыкальных школ, училищ и консерваторий. Вып. 1-й, одноголосие. М.-Л., 1941.
7. Островский А.Л., Павлюченко С.А., Шокин В.П. Музыкальный диктант. Вып. 2-й, двухголосие, многоголосие и аккордовое движение. М.-Л., 1948.
8. Писаревський А. Музичний диктант. Посібник для музичних шкіл і музичних училищ. Київ, 1959.
9. Фрейндлинг Г. Двухголосные диктанты. М., 1962.
10. Фридкин Г. Музыкальные диктанты. М., 1965.